

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 470/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Advokátska kancelária, Poľovnícka 4, Bernolákovo, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 29/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 54/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2014 faxom doručená a podaním doručeným 20. marca 2014 písomne doplnená sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Poľovnícka 4, Bernolákovo, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského

súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 29/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 54/013.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

«Krajská prokuratúra v Nitre podala... na Okresný súd v Nitre obžalobu pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. č. 140/1961 Zb..., kedy mala sťažovateľka v Nitre využiť zhoršený stav poškodenej... spočívajúci v stredne ťažkej až ťažkej demencii, ktorý vylúčil jej schopnosť rozpoznať dôsledky svojho konania a schopnosť svoje konanie ovládať, dala jej podpísať plnú moc na zastupovanie vo veci nakladania s nehnuteľnosťami..., pričom v ten istý deň zabezpečila overenie podpisu poškodenej na plnej moci notárskym úradom... 18.11.2005 v Nitre bez vedomia M. H. ako vlastníčky nehnuteľnosti uzatvorila v jej mene kúpnu zmluvu s kupujúcim R. J., predmetom ktorej boli uvedené nehnuteľnosti predané za dohodnutú cenu vo výške 285.000,- Sk a na základe ktorej bol dňa 19.12.2005 na Správe katastra Nitra... povolený vklad vlastníckeho práva v prospech R. J., pričom získané peňažné prostriedky použila na doposiaľ nezistený účel, čím poškodenej M. H. spôsobila škodu vo výške hodnoty nehnuteľnosti vyčíslenej znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie oceňovanie nehnuteľností a pozemné stavby v sume 4.500.000,- Sk (149.372,63 €). ...

Súd I. stupňa pod č. k. 4T 39/2008 dňa 22.09.2010... vyhlásil odsudzujúci rozsudok...

Uložil sťažovateľke súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov so zaradením na jeho výkon do I. NVS. Zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Krajského súdu Nitra, sp. zn. 6T 1/2004 zo dňa 23.10.2009 a výrok o treste rozsudku Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T 132/2005 zo dňa 21.05.2010.

Proti tomuto rozsudku som podala... odvolanie dňa 19.11.2010, o ktorom odvolací súd rozhodol uznesením... Dňa 10.05.2011 pod č. k. 3To 4/2011-621 odvolanie podľa § 319 Tr. por. zamietol, pretože nie je dôvodné. ...

Proti... uzneseniu odvolacieho súdu dňa 10.05.2011 podala sťažovateľka dovolanie, v dôsledku ktorého Najvyšší súd SR, sp. zn. 3Tdo 1/2012 dňa 27.06.2012 vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre bol porušený zákon. ...

Sťažovateľka sa stotožňuje tým, že zákon bol skutočne porušený v hmotnoprávnom predpise a to v skutkovej vete trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. Na dôvody tohto rozhodnutia poukazujeme a stotožňujeme sa s nimi. Rozhodnutie bolo zrušené preto, lebo bolo založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku! To znamená, či boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého som bola uznaná vinnou. Vo výroku nebola označená iná osoba, ktorá bola nelegálne obohatená! Nedostatkom malo byť aj to, že nebolo ustálené, na čo mali byť použité získané peňažné prostriedky. Nebolo jasné, či sa obohatila sťažovateľka a či iná osoba. Pretože nebola určená ani výška škody, nebolo možné konanie kvalifikovať podľa prísnejšieho ustanovenia. Teda, nebolo ustálené kto a o koľko mal byť nelegálne obohatený.

Dovolací súd sa však nevysporiadal so základnými znakmi skutkovej podstaty podvodu. Nebol dôsledný v tom, že subjektívna stránka je zistiteľná inými dôkazmi, motívom či sledovaným následkom vtedy, ak by som sa obohatila sama, než je úmysel obohatiť takpovediac iného a navyše nemať z toho žiadnu nenáležitú výhodu! To súdy aj v ďalšom opomenuli skúmať.

Je totiž nevyvrátiteľnou skutočnosťou, že skutočne dohodnutá cena bola až „smiešne“ nízka. Dnes už sa neoverene vysvetľuje, prečo bola dohodnutá v takejto výške, a prečo jej výška bola sťažovateľke „lahostajná“. Dnes sa nedokazuje v konaní o neplatnosti kúpnej zmluvy a v určovacej žalobe aké boli dohody medzi predávajúcou a kupujúcim. Dokonca boli vyslovené úvahy, prečo bola na predaj splnomocnená sťažovateľka. To však nemôže byť riešené v tomto konaní o porušení práv sťažovateľky. To bude skôr predmetom iného mimoriadneho opravného prostriedku pred všeobecným súdom.

Okresný súd v Nitre pod č. k. 4T 117/2012 dňa 14.01.2013 v nezmenenom zložení senátu upravil „matematický rozdiel“ kúpnej ceny a ceny určenej znalcom, pričom sťažovateľka mala obohatiť R. J. a ja som mala spôsobiť škodu 4.227.236,57 Sk. Takto, s plnou vážnosťou súd „laicky“ povedal, že sťažovateľka je osoba so sklonsmi k podvodu a obohatila pre ňu cudzieho R. J. bez akejkoľvek preukázateľnej odmeny alebo „pri špekulácii“, že za obdržanú kúpnu cenu nepomernej hodnoty bude brať na seba zodpovednosť za škodu veľkého rozsahu. Takéto rozhodnutie (práve po úprave číselného rozdielu kúpnej ceny a všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti) vlastne vylučuje naplnenie

skutkovej podstaty § 250 ods. 1 Tr. zák.! Aký úmysel, či priamy alebo nepriamy (eventuálny) mohla mať sťažovateľka? ...

Stavať na špekulácii o tom, že sťažovateľka mohla byť dohodnutá s R. J., že získala a odcudzila alebo spreneverila M. H. do 300.000,- Sk (9.958,18 €) je nespravodlivé!

Je jasné a zrozumiteľné, že demenciou trpiaca vlastníčka sa nesprávala ekonomicky. Sťažovateľka vedela, že babka H. postupom času, hlavne po zosnovaní prevodu vlastníctva aj citelne psychicky opadla. V čase, keď sama bola vybaviť splnomocnenie a keď sťažovateľku poverila predajom konkrétnej osobe za „na koruny“ určenú cenu, nehodnotila sťažovateľka motív a dôvod, prečo tak koná. Možno to bolo aj preto, lebo keď mala overovať splnomocnenie, mala sa pýtať na formu a možnosť vydedenia. To by opäť malo byť predmetom iného konania.

Rozsudok Okresného súdu v Nitre napadla sťažovateľka odvolaním prostredníctvom obhajcu, ktorý výstižne a vecne odmietol, že by sťažovateľka naplnila skutkovú podstatu úmyselného trestného činu podvodu. ...

Krajský súd v Nitre, sp. zn. 2To 29/2013-758 dňa 25.04.2013... správne podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil rozsudok súdu I. stupňa, avšak nesprávne podľa odseku 3 vo výroku o treste. ...

Podľa Zák. č. 140/1961 Zb. v ktorom platili ustanovenia § 3 ods. 2, ods. 4, § 33, § 88 súd ukladal nový trest odňatia slobody namiesto 6 rokov 5 rokov. Nešlo už o súhrnný trest a nepochopili sme, prečo boli predtým zrušené dva rozsudky vo výroku o treste, prečo odvolací súd jednomyselne takýto rozsudok potvrdzuje, prečo sa odvolací súd s takouto „inou chybou“ rozsudku nezaoberá, a prečo senát s iným predsedom... už súhrnný trest neukladá.

Opäť bolo podané dovolanie... 13.08.2013, ktorým sa sťažovateľka domáhala zrušenia rozsudku odvolacieho súdu a ktoré bolo odmietnuté... Nebol zistený žiaden z dovolacích dôvodov podľa § 371 Tr. por. ako to predpokladá kogentné ustanovenie § 374 ods. 2 Tr. por. ...

Dovolanie v neprospech obvinenej vraj podané nebolo. Dovolací súd... poukazuje na porušenie zásady „reformatio in peius“. Súd nemohol zrušiť výrok o treste a uložiť trest sám. Úplne nezrozumiteľná vyhrážka...

Dovolací súd konal bez toho, aby skúmal, či u prejednávaneho trestného činu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. možno konať verejné odvolacie konanie v neprítomnosti obžalovanej. Domnievam sa však, že ani dovolací súd konať u obvinenej, kde trest prevyšuje 5 rokov nemôže (viď II. ÚS 6/2011). Účastník konania má právo na verejné vyhlásenie rozsudku čo patrí k ústavným princípom právneho štátu vid'. čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu, čl. 1 ods. 1, čl. 142 ods. 3 Ústavy SR s poukazom na rozhodnutie I. ÚS 121/2009.

Pokiaľ ide o právne posúdenie zisteného skutku, a teda dôvod na povolenie dovolania, tak v odmietajúcom rozhodnutí bol takýto exaktne zistený. Ukladanie súhrnného trestu je hmotnoprávnym inštitútom a jeho použitie je alebo nie je nesprávnym posúdením zisteného skutku! O tom, že uloženie súhrnného trestu, t.j. „započítanie“ predtým uloženého trestu je v neprospech, ma ťažko možno presvedčiť.

Sťažovateľkou napádané základné právo na spravodlivý proces a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru je v tom, že odvolací a podľa sťažovateľky aj dovolací súd konali v neprítomnosti obvinenej.

Platí zásada, že ide vždy o verejné zasadnutie. Ide vždy o povinnosť súdov dať možnosť byť účastným na dosiahnutí spravodlivého rozhodnutia. Na veci sa nemôže zmeniť ani to, že odsúdená sa na dovolacie konanie bez rizika dodania do výkonu trestu a na odvolacie konanie rovnako zrejme nedostaví. Právo byť predvolaný alebo upovedomený o verejnom zasadnutí vo veci, kde je sadzba nad 5 (päť) rokov, musí byť osobné. Nepostačuje výveska, či e-mailom oznámiť určené termíny pojednávania.

Sťažovateľku však poškodzuje nespravodlivý postup súdov všetkých stupňov na práve na spravodlivý proces, na spravodlivý rozsudok (rozhodnutie) a s tým spojené práva na účinnú nápravu podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 Dohovoru. ...

Zákonným postupom by bolo, ak by súd I. stupňa a následne odvolací a hlavne dovolací súd konali a aplikovali tzv. starý Trestný zákon účinný v roku 2005 (do 31.12.2005!).

Všetky súdy opomenuli materiálne postavené skutkové podstaty trestných činov. Spoločenská nebezpečnosť, poľahčujúce okolnosti, motív a následok vo forme škody veľkého rozsahu boli a súdmi museli byť vykladané podľa vtedajšieho hmotného práva.

Hodnotenie naplnenia všetkých znakov trestného činu podvodu bolo nevyhnutné robiť z pohľadu hmotného práva účinného do 31.12.2005 platí zásada materiálnej pravdy - materiálne zisteného skutočného stavu veci. Už spomenuté zásady ultima ratio a v pochybnostiach v prospech obvineného zrejme platia dodnes.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tdo 54/2013 a Krajský súd v Nitre v konaní 2To 29/2013 porušili právo M. H., aby sa jej trestná vec spravodlivo a verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, právo na prejednanie jej záležitosti spravodlivo a verejne zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom zaručené v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd SR odkladá vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To 29/2013 zo dňa 25.04.2013.

Ústavný súd SR zrušuje nariadenie na výkon trestu odňatia slobody vrátane na neho nadväzujúce rozhodnutie o dodaní do výkonu trestu odňatia slobody a zatykaču na osobu obžalovanej.

Krajskému súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 2To 29/2013 prikazuje konať vo veci spravodlivo a verejne.

M. H. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 340,90 Eur...“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnú neopodstatnenosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných

porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Stážovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 29/2013 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 54/2013.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by,

vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 29/2013

Sťažovateľka vidí porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 29/2013 v tom, že krajský súd nehodnotil naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa hmotného práva účinného do 31. decembra 2005, nerešpektoval zásadu ultima ratio a in dubio pro reo, porušil kontradiktórnosť konania a správal sa ako orgán zisťujúci skutočný stav vecí.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 To 29/2013 z 25. apríla 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 4 T 117/2012 zo 14. januára 2013.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozsudku uviedol:

„Proti tomuto rozsudku podala odvolanie obžalovaná.

... uviedla, že súd I. stupňa sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Ona sa nedopustila žiadneho protiprávneho konania, keďže nemala vedomosť, že poškodená M. H. si neuvedomovala následky svojho konania a ani nikto z jej okolia nespozoroval, že poškodená trpí chorobou, ktorá by vylučovala jej schopnosť ovládať svoje konanie. Poškodená na verejnosti riadne vystupovala, vybavovala si svoje záležitosti sama, napr. navštevovala peňažné ústavy, sociálnu poisťovňu. Ani znalec MUDr. M. H. a MUDr. L. H., jej ošetrojúci lekár, zhoršenie zdravotného stavu poškodenej nepotvrdili.

O zdravotnom stave poškodenej nemal vedomosť ani jej príbuzný L. K. M., ktorý mal záujem o prevod nehnuteľností na jeho osobu s tým, že v januári 2006 bol s poškodenou na katastri a rozprával sa s ňou o možnosti prepisu nehnuteľnosti. Podľa znaleckého posudku už vtom čase mala byť poškodená, dementná a nemala si uvedomovať následky svojho konania ani ovládať svoje konanie.

Poškodenej nedala podpísať plnú moc k zastupovaniu vo veci nakladania s nehnuteľnosťami, túto jej sama dobrovoľne podpísala na notárskom úrade a jej podpis bol úradne overený. Poukázala na výpoveď svedkyne M., ktorá potvrdila, že ak má pochybnosti o nejakej osobe, tak podpis neoverí. Kúpnu zmluvu na základe splnomocnenia uzatvorila v mene poškodenej s R. J. za dohodnutú cenu 285.000,- Sk, ktorá suma bola dohodnutá medzi nimi dvomi a táto aj bola vyplatená poškodenej kupujúcim J.

Nebol predložený jediný priamy dôkaz, resp. súhrn nepriamych dôkazov, z ktorých by bolo možné vyvodiť jednoznačný a nespochybniteľný názor o tom, že sa dopustila žalovaného trestného činu.

Na základe uvedeného navrhla zrušiť napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. oslobodiť ju spod obžaloby, pretože skutok kladený jej za vinu nie je trestným činom. ...

... odvolací súd zistil, že súd I. stupňa na základe zákonného a úplného dokazovania náležite zistil skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o podanej obžalobe tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por. ...

Skutkové zistenia uvedené vo výroku o vine napadnutého rozsudku sú v súlade s vykonanými dôkazmi, ktorými bolo jednoznačne a nepochybné preukázané, že obžalovaná sa dopustila konania opísaného vo výroku o vine odvolaním napadnutého rozsudku.

Obžalovaná sa ku skutku kladenom jej za vinu nepriznala, jej vina však vykonaným dokazovaním bola jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázaná.

Obranu obžalovanej, že nemala vedomosť o duševnej chorobe poškodenej a to, že túto chorobu nespozoroval nikto z jej okolia, považoval aj odvolaní súd za účelovú.

Zo znaleckého posudku znalkyň z odvetvia psychiatrie jasne bolo preukázané, že poškodená v čase spáchania skutku trpela vaskulárnou demenciou, ktorá sa vyvíjala postupne. Už v roku 2005 praktický lekár konštatoval, že sa nevie o seba postarať a potrebuje opateru. Následne v januári 2006 bola opätovne vyšetrená

gerontopsychiatrickou, ktorá tiež zistila demenciu. Od novembra 2005, keďže neprekonalala žiadnu náhlu cievnu mozgovú príhodu, ktorá by znamenala viditeľné zhoršenie psychických funkcií, je isté že už v čase podpísania plnej moci t.j. v novembri 2005 už bola dementná a neuvedomovala si dôsledky svojho konania, bola značne manipulovateľná a ovplyvniteľná a nedokázala predvídať dôsledky svojho konania. Z dôvodu, že trpela demenciou bola vylúčená jej schopnosť rozpoznať dôsledky svojho konania a ovládať svoje konanie. Znalkyne presne popísali stav v akom sa poškodená mohla nachádzať v roku 2005, keď mala navštevovať rôzne úrady, pracovníci ktorých si vôbec nemuseli všimnúť a ani nemohli zistiť aký je jej psychický stav, najmä keď bola doprevádzaná a inštruovaná nejakou osobou.

Znalec MUDr. M. H. vo svojom znaleckom posudku konštatoval na základe predloženej zdravotnej dokumentácie, že u poškodenej okrem iných ochorení zistil aj psychickú poruchu v zmysle pokročilej demencie, ktorá spolu s ďalšími ochoreniami spôsobovala poruchy pamäti, činnosti srdca, obmedzenie pohyblivosti, ktoré si vyžadujú prakticky sústavný dozor iných dospelých osôb. Jej neschopnosť samostatne sa o seba postarať, poruchy pamäti, ktoré sú viditeľné okolím pri komunikácii a ku ktorých zhoršeniu došlo už boli uvádzané aj jej ošetrojúcim lekárom MUDr. L. H., ktorý jej na základe výsledkov odborných vyšetrení aj predpisoval lieky, pričom medzi nimi boli aj lieky na zmiernenie prejavov demencie. Na tvrdenie, že ani ošetrojúci lekár nevedel o psychickej poruche poškodenej nebolo možné prihliadnuť.

O tom, že poškodená nebola v dobrom zdravotnom stave svedčí aj výpoveď svedka J. H. a Z. G., ktorí uviedli že keď sa s poškodenou H. rozprávali, táto si vôbec nepamätala, že by bola vyberala z VÚB nejaké peniaze a ani zo Slovenskej sporiteľne a vôbec si nepamätala, že bola s J. H. zisťovať skutočnosti ohľadne vybratých peňazí. Keď sa dozvedeli o predaji nehnuteľností a pýtali sa na to poškodenej, táto o ničom nevedela. Svedok J. H. potvrdil to, že obžalovaná sa k poškodenej H. nasťahovala ako nájomníčka a keď chodil k nim na návštevy nikdy mu nedovolila, aby bol s poškodenou sám. Pokiaľ svedkovia M. B. M. K., M. H., M. N. a M. tvrdili, že sa s poškodenou v roku 2005 rozprávali, pričom táto bola. orientovaná v čase a priestore ani odvolací súd tieto výpovede nespochybňuje, pretože zo znaleckého posudku znalkyň jednoznačne vyplývalo, že ak osoby

neboli dlhšie v kontakte s poškodenou vôbec si nemuseli všimnúť, že mala nejaké zdravotné problémy.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu vykonaným dokazovaním bola vina obžalovanej preukázaná, pretože potom, čo sa obžalovaná nastáhovala k poškodenej, ako nájomníčka, musela vedieť, aký je jej zdravotný stav, najmä keď bola s ňou každý deň. Skutočnosť, že jej dala podpísať plnú moc vo veci nakladania s nehnuteľnosťami uvedenými vo výroku rozsudku súdu I. stupňa svedčí o tom, že využila jej zhoršený zdravotný stav. Pretože ak by poškodená bola v úplnom poriadku nebol dôvod obžalovanú splnomocniť na nakladanie s jej nehnuteľnosťami, najmä pokiaľ poškodená mala poznať aj R. J., s ktorým sa mala dohodnúť na kúpnej cene 258.000,- Sk. Sama poškodená, ak by bola chcela za takúto kúpnu cenu predať nehnuteľnosti a keď podľa obžalovanej bola úplne zdravá, nič jej nebránilo, aby tak urobila.

V danom prípade z celého konania obžalovanej, už len s poukazom na kúpnu cenu 258.000,- Sk, čo je absolútne nereálna cena za kúpu nehnuteľností na tak vychytenom mieste ako je lokalita Z. v Nitre vyplýva, že konala premyslene s úmyslom spoločne s R. J. získať za veľmi nízku cenu nehnuteľnosť na Z., čo sa jej aj vzhľadom k tomu, že disponovala plnou mocou od poškodenej, ktorú aj podľa názoru odvolacieho súdu získala tak, že využila jej zhoršený zdravotný stav, túto predala a obratom už v januári 2006 táto nehnuteľnosť bola odpredaná ďalším osobám za sumu 3.300.000,- Sk. Ani odvolací súd nespochybňuje, že poškodenej suma 258.000,- Sk bola vyplatená, pretože opak preukázaný nebol.

Správne potom súd I. stupňa upravil skutkovú vetu obžaloby tak, ako je uvedená v rozsudku a keďže celá nehnuteľnosť podľa znaleckého posudku mala hodnotu 4.512.236,57 Sk (149.778,81 Eur) potom poškodenej bola spôsobená škoda v sume 4.227.236,57 Sk (140.318,54 Eur).

Na základe hore uvedených skutočností, ako aj s prihliadnutím na dôkazy, na ktoré podrobne poukázal súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, konanie obžalovanej bolo preto správne právne kvalifikované ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 01.01.2006, pretože tento zákon tak, ako na to poukázal súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, je pre obžalovanú priaznivejší.

Obžalovaná tak seba ako aj iného na škodu cudzieho majetku obohatila tým, že poškodenú uviedla do omylu resp. využila to, že mala zhoršený zdravotný stav, odpredala

jej dom za veľmi nízku sumu, pričom tento bol obratom predaný za viac ako 10-násobok sumy, za ktorú obžalovaná na základe splnomocnenia dom predala a spôsobila týmto konaním poškodenej škodu veľkého rozsahu t.j. škodu prevyšujúcu 3.450.000,-Sk. “

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti riadil svojou judikatúrou, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V nadväznosti na namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ich integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť

a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd (aj s odvolaním sa na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorého skutkové závery a ich právnu kvalifikáciu potvrdil v odvolacom konaní) jasne a zrozumiteľne uviedol, ktoré skutočnosti považoval v trestnom konaní za preukázané, ktorými dôkazmi, aj ako hodnotil vykonané dôkazy, a dospel k záveru o vine sťažovateľky. Krajský súd sa vysporiadal s obhajobou sťažovateľky a podrobne odôvodnil, prečo jej obhajobe neuveril a považoval ju za účelovú, pričom jeho závery sú logické a bez vnútorných rozporov. Krajský súd sa venoval právnemu posúdeniu všetkých obligatórných znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu zameraním sa na posúdenie objektívnej stránky, kde dôsledne skúmal následok konania sťažovateľky, ako aj s dôrazom na posúdenie subjektívnej stránky, úmyslu sťažovateľky dopustiť sa protiprávneho konania.

Ústavný súd po posúdení námietok sťažovateľky dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu dostatočne objasňuje skutkové a právne závery, nie je arbitrárny a je odôvodnený v súlade s požiadavkami, ktoré vyplývajú z práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd tiež nezistil porušenie označených práv sťažovateľky postupom krajského súdu, a to spôsobom, ktorý namietala v sťažnosti.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými.

Na základe uvedeného a hlavne so zreteľom na argumentáciu sťažovateľky v sťažnosti ústavný súd odmietol jej sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 54/2013

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tdo 54/2013 z 27. novembra 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Porušenie označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 54/2013 sťažovateľka vidí v tom, že *„dovolací súd konal bez toho, aby skúmal, či u prejednávaneho trestného činu... možno konať verejné odvolacie konanie v neprítomnosti obžalovanej. Domnievam sa však, že ani dovolací súd konať u obvinenej, kde trest prevyšuje 5 rokov nemôže...“*, a v tom, že *„Platí zásada, že ide vždy o verejné zasadnutie. Ide vždy o povinnosť súdov dať možnosť byť účastným na dosiahnutí spravodlivého rozhodnutia. Na veci sa nemôže zmeniť ani to, že odsúdená sa na dovolacie konanie bez rizika dodania do výkonu trestu a na odvolacie konanie rovnako zrejme nedostaví. Právo byť predvolaný alebo upovedomený o verejnom zasadnutí vo veci, kde je sadzba nad 5 (päť) rokov, musí byť osobné. Nepostačuje výveska, či e-mailom oznámiť určené termíny pojednávania.“*.

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho uznesenia uviedol:

«Obvinená M. H... V dovolaní poukázala na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku. Obvinená je toho názoru, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní, ktorý bol právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu, nenapĺňa znaky skutkovej podstaty daného trestného činu, a preto mala byť podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby Krajského prokurátora v Nitre, sp. zn. Kv 10/06-22, z 10. marca 2008, nakoľko skutok nie je trestným činom.

V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tdo 1/2012, z 27. júna 2012, ktorým podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku vyslovil už v tejto veci, že uznesením Krajského súdu v Nitre z 10. mája 2011, sp. zn. 3To 4/2011, a v konaní ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanovení § 250 ods. 1 Trestného zákona, a preto podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra z 22. septembra 2010, sp. zn. 4T 39/2008, a zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Nitra prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku) za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolanie v trestnom práve ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov je určené k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb, ako to vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Trestného poriadku; resp. aj § 374 ods. 3 Trestného poriadku. Spomenutý opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených

súdom prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať, resp. inak korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Preto s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov nie je možné vyvodzovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

V posudzovanej veci obvinená M. H. poukázala na tú skutočnosť, že súd prvého stupňa ani odvolací súd nedoplnil dokazovanie v intenciách zrušujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Tdo 1/2012, z 27. júna 2012.

Preskúmaním spisového materiálu dovolací súd dospel k záveru, že Okresný súd Nitra vykonal dokazovanie zákonným spôsobom a v rozsahu postačujúcom na ustálenie skutkových okolností, čo následne potvrdil aj Krajský súd v Nitre.

Skutok ako bol zistený súdom prvého stupňa, čo odvolací súd odobril (po zrušení rozhodnutí Najvyšším súdom Slovenskej republiky) bol správne posúdený ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005.

Pokiaľ dovolateľka namietala nenaplnenie objektívnej a subjektívnej stránky predmetného trestného činu, k tomu najvyšší súd uvádza:

Vo vzťahu k objektívnej stránke skutkovej podstaty trestného činu podvodu jedným z obligatórnych znakov je obohatenie sa páchatel'a alebo iného na škodu cudzieho majetku. Pod zákonným pojmom „obohatenie“ sa rozumie neoprávnené rozmnoženie majetku páchatel'a alebo niekoho iného, a to buď jeho rozšírením, t.j. nadobudnutím vlastníckeho práva k určitým, či už hnutelným alebo nehnuteľným veciam, alebo ušetrením nákladov, ktoré by inak boli z majetku páchatel'a alebo iného vynaložené.

Nedostatok subjektívnej stránky vo forme úmyslu, je podľa názoru najvyššieho súdu otázkou skutkových zistení (nie právnej kvalifikácie), ktoré sa v dovolacom konaní neskúma. Priamy úmysel (v zmysle § 4 písm. a/ Trestného. zákona) je vyjadrený vo výroku rozsudku tak, že „obvinená dňa 16. novembra 2005 v Nitre využila zhoršený stav poškodenej M. H. spočívajúci v stredne ťažkej až ťažkej demencii...“.

Z týchto dôvodov všetky námietky obvinenej M. H. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za právne irelevantné. ...

So zreteľom na to, že v posudzovanej veci neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, dovolací súd dovolanie obvinenej M. H. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku bez preskúmania veci odmietol.»

Z citovanej časti namietaného uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, ako sa najvyšší súd vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľky, pričom ústavný súd konštatuje, že dôvody, pre ktoré najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky bez preskúmania veci, sú ústavne akceptovateľné. Konštatovanie o nesplnení uvedených dovolacích dôvodov bolo založené na racionálnom, podrobnom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania.

Vzhľadom na to, že dovolanie sťažovateľky najvyšší súd odmietol bez preskúmania veci, neporušil označené práva sťažovateľky tým, že o veci rozhodol na neverejnom zasadnutí v súlade s § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Pokiaľ sťažovateľka odkazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 6/2011, toto rozhodnutie sa týkalo veci, ktorá nie je s vecou sťažovateľky vôbec totožná, a preto ho nie je možné aplikovať.

Sťažovateľka tiež tvrdí, že „*dôvod na povolenie dovolania... v odmietajúcom rozhodnutí (rozumej v uznesení najvyššieho súdu, pozn.) bol... exaktne zistený. Ukladanie súhrnného trestu je hmotnoprávnym inštitútom a jeho použitie je alebo nie je nesprávnym posúdením zisteného skutku! O tom, že uloženie súhrnného trestu, t. j. započítanie predtým uloženého trestu je v neprospech, ma ťažko možno presvedčiť.*“

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v dovolaní proti rozsudku krajského súdu neuviedla ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie zisteného skutku tým, že jej

nebol uložený súhrnný trest. Ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. IV. ÚS 303/01), podľa ktorej ak sťažovateľka v dovolaní neuplatnila v konaní pred najvyšším súdom dôvody dovolania, ktoré uvádza v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, nespĺnila základný ústavný predpoklad na to, aby bola založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde. Podľa citovaných noriem ústavný súd poskytuje len vtedy ochranu základnému právu alebo právu, ak o tejto ochrane nerozhoduje iný súd. Iný súd však musí mať na poskytnutie takej ochrany (ochranou nie je úspech v konaní pred takým súdom) podnet predpísaný zákonnou úpravou konania pred ním, v tomto prípade to bolo dovolanie, ktorým by sťažovateľka skutkovo aj právne namietla odňatie možnosti konať pred dovolacím súdom. Sťažovateľka tak neurobila a tento nedostatok v jej procesnom úkone – dovolaní nemožno naprávať alebo nahrádzať sťažnosťou v konaní pred ústavným súdom.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že najvyšší súd sa touto otázkou vo svojom uznesení zaoberal aj bez toho, aby túto skutočnosť sťažovateľka v dovolaní namietala, keď uviedol:

«V posudzovanom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že pokiaľ ide o uloženie trestu obvinenej M. H. Krajským súdom v Nitre, tento nebol uložený v súlade so zákonom.

V tejto súvislosti poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Tpj 90/2009 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. apríla 2009, sp. zn. 1 Toš 3/2009). V prípade, ak došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu a neskôr vyjde najavo ďalšia časť retrospektívne sa zbiehajúcich trestných činov, je treba (v tomto poradí už v treťom konaní) spolu s uložením súhrnného trestu za celý súhrn zbiehajúcej sa trestnej činnosti zrušiť ako výrok o predchádzajúcom treste obsiahnutý v prvom rozsudku, tak aj výrok o upustení od uloženia súhrnného trestu obsiahnutý v druhom rozsudku amnestiou obvinenej odpustený trest odňatia slobody uložený rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 6T 1/2004, a na páchatel'a sa hľadá, ako keby nebol odsúdený, mal mu byť uložený súhrnný trest, a teda zrušený výrok o treste rozsudku Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T 132/2005.

Dovolací súd je však podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku viazaný len dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Za uvedenie dôvodov dovolania možno považovať len konkrétne označenie niektorého z dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku, ako to predpokladá kogentné ustanovenie § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Pretože v tejto dovolaní napadnutej časti nebolo podané dovolanie v neprospech obvineného, dovolací súd v zmysle zásady zákazu „reformatio in peius“ (zákaz zmeny k horšiemu) nemohol napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušiť a sám uložiť obvinenej trest.»

Z takto citovaného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, prečo by bolo uloženie súhrnného trestu v konkrétnom prípade sťažovateľky pre ňu „zmenou k horšiemu“, a teda ak by najvyšší súd zrušil výrok o treste uložený sťažovateľke rozsudkom krajského súdu, došlo by k porušeniu zásady „zákaz reformatio in peius“.

Ústavný súd tiež dodáva, že sťažovateľka, resp. jej právny zástupca odôvodnil podanie sťažnosti v tejto časti iba tým, že ho ťažko možno presvedčiť, že uloženie súhrnného trestu je v neprospech, pričom neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by toto tvrdenie odôvodnil. Vzhľadom na uvedené nemá ústavný súd žiadny dôvod spochybňovať názor najvyššieho súdu, ktorý je jasne a logicky zdôvodnený na rozdiel od ničím neodôvodneného tvrdenia sťažovateľky.

Ústavný súd poukazuje na to, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu, ak všeobecný súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi. Súčasťou práva na spravodlivý proces je tiež to, že všeobecné súdy na základe výkladu a použitia relevantných právnych noriem rozhodnú, a to za predpokladu, že ich právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

V danej veci ústavný súd predovšetkým konštatuje, že dovolanie ako jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania je spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Už samotné chápanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku opodstatňuje reštriktívny prístup najvyššieho súdu k dovolacím dôvodom. Preto vo všeobecnosti platí, že selektívne posudzovanie existencie dovolacích dôvodov nepredstavuje odopretie opravného prostriedku v trestnom konaní podľa čl. 13 dohovoru. Z dohovoru nevyplýva povinnosť, aby bolo zabezpečených viac opravných prostriedkov. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v trestnom súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Slovenská republika nemusí mať v súvislosti s dohovorom žiadnu tretiu inštanciu trestného súdnictva. Môže ju mať preto (argumentum ad maiori a minus) zriadenú len na korekcie zákonodarcom ustanovených chýb pri realizovaní trestnej represie (podobne I. ÚS 402/08, IV. ÚS 294/2010).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014